

60 let Všeobecné deklarace lidských práv – zpráva ze setkání

Pavel Molek*

Dne 10. prosince 2008 si celý svět připomínal šedesátiny patrně nejvýznamnějšího dokumentu ochrany lidských na mezinárodní úrovni – Všeobecné deklarace lidských práv. Je potěšitelné, že do tohoto slavicího „celého světa“ se vřadila i Česká republika (když vztah bývalého Československa k tomuto dokumentu prošel pestrým vývojem od zdržení se hlasování při jejím přijímání ve Valném shromáždění OSN, přes její odmítání internacionalistickou doktrínou 50. let jako „nástroje imperialistické intervence do vnitřních věcí socialistických zemí“, nadšené přijímání kolem roku 1968, až k opětovnému odmítání některými akademiky po roce 1977, tedy poté, co se i k ní přihlásila Charta 77), a mimo jiné i Právnická fakulta MU. Její katedra ústavního práva a politologie (zastoupená v publiku Janem Filipem a Michalem Lamparterem, u organizátorského stolku Ladislavem Vyhnánkem a v centru panelu debatujících Pavlem Molkem jako moderátorem) si toto výročí připomněla o den později, tedy v podvečer 11. 12. 2008, způsobem, který se poněkud vymykal ze standardu fakultních konferencí, a to zejména svou neformálností. Ta se dala vytušit již z titulu akce: „60 let VDLP aneb jak jsem potkala lidská práva“.

Ženský rod totiž nebyl použit náhodou, ani překlepem organizátorů, ale důsledkem toho, že hosty a řečníky (či hostkami a řečnicemi?) bylo šest dam, které zde popisovaly svá „setkání“ s lidskými právy: ředitelka české Amnesty International (jež se podílela i na organizaci akce) Dáša van der Horst popisovala nejen své zkušenosti z nevládního sektoru, ale i své konfrontace se specifickými lidskoprávními problémy od ČR až do Číny; Anna Šabatová rozebrala nejen svou křivolakovou cestu k lidským právům od politického věznění přes Chartu 77 a VONS až k funkci zástupkyně veřejného ochránce práv a členky Evropského výboru pro zabránění mučení, ale popsala i fungování tohoto orgánu a své první zkušenosti z práce v něm. Na to navázala

náměstkyně ministryně pro lidská práva Jana Koláčková, která se v příspěvku o střetu lidských práv s českou politikou podělila s účastníky o své trauma z poslední ad hoc návštěvy tohoto orgánu v ČR, při níž mu některé české orgány odmítly součinnost při prošetřování praktikování nucených sterilizací. Obdobným tématem, ovšem z pohledu nevládní organizace, se zabývala i právnička Ligy lidských práv Michaela Kopalová, která vyprávěla o tom, jak zastupovala sterilizované romské ženy. Na jinou menšinu, a sice na cizince, se pak zaměřila – za domácí - odborná asistentka katedry ústavního práva a politologie a advokátka Kateřina Šimáčková, která popisovala zejména některé nové praktiky nakládání s cizinci v ČR a před branami ČR. Setkání pak zakončila místopředsdkyně Ústavního soudu Eliška Wagnerová, jež srovnala svou lidskoprávní zkušenost z Kanady a Německa se zkušeností z bývalého Československa a nynější ČR.

Jakkoliv se jednalo o akci atypickou, bez obleků, rautů a sborníků, účast učitelů katedry, studentů i hostů vně fakulty a jejich živé zapojení do debat (jež je možné si připomenout na stránkách <http://cz.youth4world.com>, kde je k poslechu přístupný zvukový záznam celého toho čtvrtečního podvečera) nad tématy, která účastnice do tohoto předvánočního setkání vnesly a která na sebe jakousi neřízenou náhodou plynule navazovala a jaksi přecházela jedno v druhé, svědčila o tom, že jak téma, tak hosté a jimi vytvořená atmosféra byla důstojným připomenutím kulatých narozenin této „Magny Charty všeho lidstva“. Všechno nejlepší!

* JUDr. Pavel Molek, asistent Katedry ústavního práva a politologie Právnické fakulty MU